

MAGYARÁG

1940. Febr. 19

LX. No. 48

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4

Csata közben zátonyra futott és elsüllyedt az Altmark német hajó

**A legénység egy része fogságba esett,
másik része norvég partokra menekült**

Berlin. (DNB). A német hivatalos jelentés közli, hogy az Altmark nevű német hadihajó, amely az Atlanti óceán több pontján végzett a háború kitörése óta igen nagy tevékenységet, az Északi tengeren, a norvég partok közelében, mielőtt az angol tengeri támadásait verte vissza, zátonyra futott. A legénység egy része fogságba esett, másik része a norvég partokra menekült. A zátonyra futás a norvég felségjog alatt levő vizeken történt.

Angol fogoly matrózokat szabadítottak ki az Altmarkról

London. (Reuter). Az angol admirális jelentése az Altmark ügyel kapcsolatban a következőképpen hangzik: A német hadihajó a háború kitörése óta az Atlanti óceánon 7 angol hajót súlyozott el.

Fedélzetén a németek 300—400 angol matrózt tartottak fogva.

Az Altmark röviddel ezelőtt eltűnt az Atlanti óceáni vizekről és felkutatása az angol flotta egynéhány egysége által nem járt eredménnyel. Mint utóbb kitűnt, az Altmark a Norvégiához közel eső vizeken kísérelte meg, hogy visszatérjen hazájába.

Az angol admirális pár nappal ezelőtt értesítést kapott a német hadihajó pontos helyzetéről, mire az angol kormány utasítást adott a flotta egységeinek, hogy az Altmarkot kutassák fel a

jelzett helyen, támadják meg és a fedélzetén levő angol foglyokat szabadítsák ki.

A Cossat angol hadihajó ért elsőnek az Altmark közelébe. A feladat az volt, hogy a norvég felségjog alatt levő vizeken hajózó Altmarkot feltartóztatják, az angol foglyokat megszabadítsák és a hajót vegyes angol—norvég bizottság felügyelete mellett Bergenbe kísérik. Az Altmark azonban az angol ajánlatot nem fogadta el, mire

a Cossat angol gőzös megtámadta a német hajót,

amely védekezett. A német hajó közben zátonyra futott. A hajó német legénységének egy része angol fogságba esett, míg a másik része a norvég partokat igyekezett elérni. Az angol foglyokat megszabadították.

Az Altmark norvég vizeken történt megtámadása miatt tiltakozott a német kormány

Berlin. (DNB). Az Altmark megtámadásával kapcsolatban a német kormány tiltakozó jegyzéket intézett a norvég kormányhoz. A tiltakozó jegyzék kifejti, hogy az érvényben levő nemzetközi jogok ellenére a norvég hatóságok túrták,

hogy a norvég felségjog alá eső vizeken támadást intézzenek a német hajó ellen. A norvég kormány viszont az angol kormányhoz intézett tiltakozó jegyzéket az Altmark ügyében.

A finnek most már a Mannerheim-vonal másod- dik övezetében folytatják a védekezést

Páris. (Havas). A francia felhivatalos távirati iroda a szövetségesek közül Franciaország segített eddig a leghatékonyabban a finnek. A francia kormány utasítására repülőgépeket küldtek a finneknek és más hadianyagot. A Havas megjegyzi, hogy február 14-ike óta francia nehéztüzérség és tankelhárító ütegek működnek a finn harcte-

reken. A finn hadsereg részére egyébként a francia hadianyaggyárakban korlátlan hitelt nyújtottak.

A Havas megjegyzi, hogy bár a szovjet Summa városát még nem foglalta el, annyi azonban bizonyos, hogy a szovjet haderőnek sikerült a Mannerheim erődtípus első vonalait elfoglalni. A finnek most már a második vonalból folytatják a védekezést.

A svéd közvélemény követeli, hogy engedjék a svéd önkén- teket át Finnországba

Stockholm. (STI). A svéd sajtó foglalkozik a finneknek nyújtandó segély kérdésével. A lapok nehézményezik, hogy a svéd—finn tárgyalásokról, amelyek a segítség ügyében folytak le, nem tájékoztatták

megfelelő módon a svéd közvéleményt. A svéd közvélemény ugyanis követeli, hogy a svéd önkéntesek Finnországba menetele elé a svéd kormány ne gördítsen semmi akadályt.

Több orosz támadás visszaverését jelentik Helsinki-ből

Helsinki. (FTI). A finn hivatalos jelentés utal arra, hogy a finn haderő a vouxi folyónál visszaverte a szovjet haderő második támadását. A Ladoga tótól északra egyenlőre visszaverték az orosz támadást. A Ladoga tó jegén a finnek 190 utánpótlást szállító gépjárművet semmisítették meg.

A kumoi arcvonalon a finnek visszaverték az orosz csapatokat, amelyek a finn hivatalos jelentés szerint a határ felé menekülnek.

A szovjet haderő itt 1800 embert veszített. A halottak között egy orosz ezredes holttestét találták meg. A finn légi haderő az éjszaka folyamán az orosz haderő állásait bombázta. A finn jelentés utal arra, hogy a szovjet légi haderő az utóbbi napokban igen csekély tevékenységet fejtett ki.

Mannerheim tábornok egyébként kiáltványt tett közzé és

ebben felhívja Finnország népének figyelmét arra, hogy ezután naponta újabb és újabb idegen egységek érkeznek a finn haderő támogatására.

— A finn nép egységesen áll az orosz haderő mögött, — mondja kiáltványában Mannerheim tábornok, — bizzunk magunkban és az Istenben.

A svéd sajtó foglalkozik Finnország helyzetével. A lapok utalnak arra, hogy a finnek körében igen erős visszahatást keltett a svéd kormány elutasító magatartása. A finn sajtó nyíltan fejezte ki elgedettségét. A finn lapok a segélynyújtás kérdésével kapcsolatban ezt írják:

— A világ nem várhatja, hogy ellenálljunk ennek a borzalmas tulsulynak, ha segítség nem érkezik semmilyen irányból. Kértük a segítséget, szavaink azonban süket fülekre találtak.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Öngyilkos lett egy öreg piaci árusnő, mert nem birt egyedül élni

Megrendítő öngyilkosságot követett el tegnap délelőtti a Horia utca 10 szám alatti lakásán özvegy Kuk Károlyné 52 éves piaci árus. Özvegy Kukné egyedül élt, mert gyermekei férjhezmentek. Az idős asszony unta az egyedüllétet, elkeseredett volt és többször hangoztatta, hogy végez magával.

Az özvegy asszony tegnap délelőtti öngyilkossági szándékkal mérget ivott.

A délelőtti folyamán Kukné

meglátogatta a leánya, Heim Mihályné. Az idős asszony az ágyban feküdt és azt mondta, hogy rosszul érzi magát. Heimné délután ismét elment az anyjához, aki akkor még rosszabbul volt. A fiatal asszony azonnal orvosért küldött. Rövidesen dr. Zipser Béla orvos ment át Kuknéhoz, aki megállapította, hogy

mérgezés történt.

Az orvos injekciót alkalmazott és beszállította a kórházba. A kórházban szintén injekciót

adtak be, azonban már ez sem segített, Kukné néhány perccel múlva meghalt.

Kukné bucsulevelet hagyott hátra, amelyben bejelenti családjának öngyilkosságát. „Nehéz az élet — írja Kukné — nem bírom tovább. Unom az egyedüllétet és nem akarok így élni. Ne haragudjatok rám és imádkozzatok értem.”

Az öngyilkos asszony rendelt a temetéséről is. Gyermekei a végrendelet értelmében fogják eltemettetni.

könyveiben talált irását össze hasonlították a névtelen levelekkel. Az eredmény meglepő lett, a két írás azonos volt, a tettes tehát kétségtelenül kérekerült. A kapott felvilágosítások alapján a rendőrök az elmúlt éjszaka bezörtettek a zsigmondházi Mihai Viteazu utca 14 szám alatti házba, ahol a volt pénzbeszedő lakott és sikerült is elfogniok. A volt pénzbeszedő azonnal beismerette, hogy a fenyegető leveleket ő írta.

A rendőrkézre került zsarolót átadták az ügyészségnek.

Sidorovici őrnagy kihallgatáson a pápánál

Róma. (Stefani.) Sidorovici Teofil országos parancsnok tegnap délelőtti kihallgatáson jelent meg a pápánál. Sidorovici latin nyelvű beszédében üdvözölte a pápát. Pius pápa megköszönte az üdvözlést és beszédében kiemelte Románia fejlődését.

Százezer lej értékű rezes lopott két lakatos a nagybányai Phönix-gyárban

(Nagybánya). Többször foglalkoztunk a nagybányai Phönix kénsvágyban történt ólomlopással. A tolvajokat, mint ismeretes, letartóztatták és rövidesen a tárgyalást is megtartják ügyükben. Most újabb lopást fedeztek fel a gyárnál. Megállapították, hogy nagymennyiségű réz és értékes alkatrészek tűntek el a gyár raktárából. A rendőrség meg-

indította a nyomozást és letartóztatták Melenciuc Stefan és Körösi András lakatosokat. A letartóztatottak eleinte tagadni próbáltak, de később bevallották, hogy már az őszi hónapok óta rendszeresen fosztogatták a raktárakat. Mindket tőjüket bekísérték a szatmári ügyészségre. A két megtévedt munkás körülbelül százezer lei értékű aranyat lopott el.

350 ezer lejt akart zsarolni egy volt pénzbeszedő

Letartóztatták az aradi névtelen levélben zsaroló szöveget

(Arad). Amerikai izű és gengszterfilmből illő eset történt két héttel ezelőtt Aradon. Február elsején, reggel fél-nyolc órakor, ismeretlen férfi levelet adott át özv. Kneffel Lajosné, Tache Ionescu utca 6 szám alatt lakó uriaszony fiának, azzal, hogy azt kézbesítse édesanyjának. A levélben felszólították az özvegyasszonyt, hogy másnap délelőtti egy megjelölt helyre vigyen magával 350 ezer lejt és ezt

az összeget adja át az ott jelentkező férfinak, mert ellenkező esetben elrabolják és megölik fiát és őt magát is.

Az uriaszony a zsaroló levél kézhezvétele után azonnal a rendőrségre sietett és jelentést tett az esetről. A vizsgálat megindult, de két nap múlva a feljelentő uriaszony újabb levelet adott a nyomozó rendőrtisztnek, amelyben az ismeretlen zsaroló újabb fenyegetésekkel próbálta megijeszteni kiszemelt áldozatát. A rendőrtisztek megállapították, hogy Kneffel Lajosné az elmúlt év augusztusában valóban felvette egy aradi pénzintézetben a levélíró által emlegetett összeget, de megállapították azt is, hogy ugyanazon a napon Butariu Aurel, az egyik aradi biztosító intézet pénzbeszedője is megfordult a bankban, ahol cége megbízásából 120 ezer lejt fizetett be a pénztárnál. Ementek a rendőrök a biztosító intézethez is, ahol megtudták, hogy a volt pénzbeszedőt az elmúlt év novem-

berében elbocsátották állásából, mert huszezer lejt sikkasztott. Erre alaposabb lett a gyanu ellene és a vállalat

Megkereszteltek három torpedórombolót

(London). Pénteken Tilea román követ, az angol tengerészetiügyi minisztérium képviselői, valamint a Dumitrescu parancsnok által vezetett román katonai küldöttség jelenlétében kereszteltek meg a három román torpedórombolót, a Viforult, Vigeliát és

Vutejult. A keresztanyai tisztséget Tilea és Dumitrescu asszonyok töltötték be. Az isteni tiszteletet Vitos püspök tartotta. A szertartás után Tilea vascsorát adott az angol tengerészetiügyi minisztérium és a hajók parancsnokainak tiszteletére.

A hadtestparancsnokság újabb fontos rendelete a katonai zónában lakó polgároknak vonatkozólag

A kolozsvári 6. hadtestparancsnokság legutóbbi kelt rendelete alapján, a nagyváradi rendőrség állambiztonsági hivatala a következőket hozza a katonai zónában lakó polgárok tudomására:

A rendelet értelmében, amikor egy katonai zónában lakó polgár elvesztí fényképes és katonailag felülbályegzett személyazonossági igazolványát, köteles azonnal kérvényt benyújtani a helyőrség parancsnokságához. A kérvényben az illető polgár tartozik bejelenteni, hogy személyazonossági

igazolványát milyen körülmények között vesztette el.

A kérvényhez csatolandó egy új fényképes személyazonossági igazolvány, amelyet a helybeli rendőrkészlet állít ki. Amennyiben a vizsgálat során kiderülne, hogy az illető rosszakaratú módon, bizonyos célzatossággal hagyta el, vagy semmisítette meg személyazonossági igazolványát, vagy azt gyanús személynek adta volna át, az illetőt azonnal eltávolítják a katonai zónából, eljárás indul ellene és átadják a katonai bíróságnak.

Adóvallomási blanketták

kaphatók a

Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața Mihai Viteazu
4. sz. Telefon 2800.

Lángoló szén közé vetette magát egy szivbeteg munkás

(Nagybánya). Megdöbbentő öngyilkossági kísérlet történt a Blidar község melletti erdőszélen. Az erdőkitermelő üzem mellett szénét is égetnek. Itt dolgozott Hoban Péter munkás is, aki már hosszabb ideje szivgörcsökben szenved.

Munka közben ismét roham támadta meg a szerencsétlen embert s Hoban nagy fájdalomában belevetette magát egy égő szénmáglyába. Munkástársai csak nehezen tudták kimenteni a lángokból. Súlyos égési sebekkel kórházba szállították.

A légvédelmi előadások sorrendje

Február 19-én E, F és G.
Február 20-án H, I és J.
Február 21-én K és L.
Február 22-én M és N.
Február 23-án O és P.
Február 24-én R.
Február 26-án S.
Február 28-án T és U.
Február 29-én V és Z kezdőbetűsök.

A tanfolyamokat a Katolikus Körben tartják meg (Regula Carol II. ucca 5. szám) a fenti sorrendben délelőtti 9-11 óra között.

Mindenki vigye magával az ellenőrző könyvecskéjét látta-mozás és nyilvántartás céljából. A nyilvántartás megkönynyítése végett a levágandó szelvényekre mindenki írja reá nevének kezdőbetűjét és a könyvecske számát.

— A megyei árelőőrző hivatal nyomajékosan figyelmezteti az érdekelt kereskedőket, hogy az előírt esetekben mindig adjanak a valóságnak megfelelő számlát, mert az ellenőrző közegek újítását kapják, hogy minden esetben, ahol szabványtalanság állapítható meg, azonnal vegyenek fel jegyzőkönyvet és alkalmazzák a legszigorúbb büntetést.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epénajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélrájdomnaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Orvosi hír. Dr. Sajósi György fogorvosi rendelőjét áthelyezte Str. dr. Aurel Lazar 6. szám alá.

— A bucaresti törvényszék megkezdte Max Auschnitt perének tárgyalását. (Bucaresti.) Tegnap délután kezdte meg a bukaresti törvényszék büntetőtanácsa Max Auschnitt perének tárgyalását. A tárgyalás megnyitása után Max Auschnitt kihallgatására kerül a sor, aki a feltejt kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy, ötven éves, Galafon született, nős, két gyermek apja, római katolikus vallású, kijelenti továbbá, hogy nem ismeri el, mi szerint a devizajörvényt megsértette volna. A reáírt cselekményeket törvényes úton és a gazdasági élet érdekeinek megfelelően követte el.

— Csütörtök este négy tagú delegáció adta át a kollektív szerződés tervezetét a kereskedők tanácsának. Az alkalmazotti taggyűlés határozatának megfelelően csütörtök este 4 tagú alkalmazotti delegáció nyújtotta át a kereskedők tanácsának a kereskedelmi tisztviselőkre és alkalmazottakra vonatkozó kollektív szerződési tervezetét.

Bekormozott arcu fiatalemberek bicskával és késsel fenyegetve fosztogattak

Akik falun mennek rabolni, mert ott könnyebb

Három 24-25 éves fiatalember szövetkezett, hogy bandát alakítsanak és lopásból, rablásból fogják fenntartani magukat. Ugy határoztak, hogy falura mennek ki és a magánosabb házak lakóit kifosztják. Kimentek a szatmármegyei Carpinis községbe, bekormozták az arcukat és mint álarcos rablók beállítottak Porcutea Eudochie lakására. Az asszony egyedül volt oda-

haza, a ház kinn fekszik a falu végén, a fiatalemberek nyugodtan „dolgozhattak”. — Kést rántottak elő és felszólították az asszonyt, hogy adja elő a pénzt. Amikor az asszony ellenkezett, megfenyegették, hogy megölik.

Az asszony elővette a nála levő 40 leit és odaadta a rablónak.

Utközben szembetalálkoztak

Nadis Mihállyal, akitől ugyanilyen fenyegetéssel 240 leit vettek el.

A csendőrség elfogta őket és a fiatalembereket rablás címén állították bíróság elé. A szatmári törvényszék hat hónapi fogházra ítélte őket. Fellebbezés folytán a tábla foglalkozott az ügyei, azonban a tábla elutasította a fellebbezést és helyben hagyta a hat hónapos ítéletet.

Veszedelemes kéménytűz a Biharmegyei Közkórházban

Könnyen veszedelmessé válható tűz ütött ki tegnap este a Biharmegyei Közkórházban. A közkórház személyzete este nyolc óra után észrevette, hogy a kórház épületének egyik kéménye feltűnően füst-

tól, majd a kéményből lángok csaptak ki. Azonnal látták, hogy az állandó tulzott fűtés következtében kéménytűz ütött ki és rögtön értesítették a tűzoltókat. A tűzoltók kivonultak s rövid munka után lokalizál-

ták, majd teljesen eloltották a kéménytűzet. A kéménytűzet szerencsére idejekorán észrevették s így sikerült a nagyobb szerencsétlenségnek — mielőtt a tűz még komoly méreteket öltött volna — elejét venni.

Kutyamarás következtében megvesztett és meghalt egy nagykarolyi leány

(Nagykaroly). Megrendítő tragédia történt Nagykarolyban. Néhány nappal ezelőtt Szabó Rozália nagykarolyi leánynon veszettség jelei kezdtek mutatkozni. Azonnal kórházba szállították, de az orvosi segítség későn érkezett. A szerencsétlen leány állapota mind rosszabbra fordult, majd kitört rajta a veszettség. Düh-

rohamokat kapott és örvöngő fájdalmak kínozták. Tört-zuzott maga körül, úgyhogy kényszerzubbonyba kellett bujtatni. A fiatal, alig 20 éves leány végül szerdán éjszaka, emberfeletti kínok után kisen vedett. Halála előtt elmondta, hogy néhány héttel ezelőtt kóbor kutya harapta meg, de ő nem tulajdonított az eset-

nek fontosságot. Nem is szólt róla senkinek és kezelésre sem jelentkezett. Valószínűleg nem sejtette, hogy a kutya veszett volt és ez okozta a borzalmas tragédiát. A zilahi ügyészség rendelkezése Szabó Rozália holttestét csütörtökön feiboncolták és belső szerveit feiküldik a kolozsvári vegyvizsgáló intézetbe.

Pénzhamisító prés működött egy elhagyott talusi csürben

(Karánsebes). Az utóbbi hetekben különösen a hetivásárokkal alkalmával igen sok hamis leies került forgalomba Karánsebesben. A csendőrség az ügyben erélyes nyomozást indított, ami eredménnyel is járt. Megfigyelték a hetivásárokközönségét és sikerült tettenérni Meila Miklós nándorhegyi vasmunkást, amint hamis pénzzel akart fizetni. Megmotozása alkalmával hamis leiest találtak nála. A csendőrség rövidesen megállapította, hogy két óhababisztrai vasmunkással, Harambasa Rusálinnal és Blidariu Nicolaival együtt készítette a hamis pénzeket. A falu határában egy

elhagyott csürben rendezték be üzemüket. A csürben pénzhamisításhoz szükséges prést találtak. Házkutatás volt Meila lakásán is.

A vizsgálat tovább folyik, mert valószínű, hogy a pénzhamisító bandának több meg-

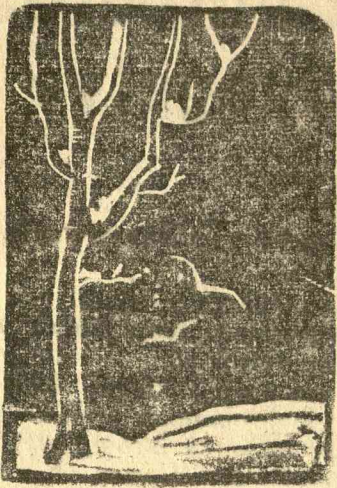
bízottja volt, akik az értékesítésnél dolgoztak.

Blidariu és Harambasa, mikor értesültek társuk letartóztatásáról, megszöktek. Mindkettő ellen körözőlevelet adtak ki.

Százhatvankét párisi kommunista tanácsost megfosztottak állásától

(Páris). A kommunista szervezetek feloszlására vonatkozó határozat végrehajtása során a szajnai prefektúra 162

párisi és a főváros különböző elővárosaihoz tartozó városi tanácsost fosztott meg tisztaságától.

Észak sark a világ felett

Európa ezen a télen ijesztő izelítőt kap
abból, mi lenne ha a GOLF-áramlat
nem melegitené partjait

A legöregebb generáció nem
visszaemlékezni arra, —
valaha ily hosszantartó
tél lett volna. Nemcsak Közép-
és Déleuropa államaiban vo-
nult végig rövid időközökben
a szokatlan hideghullám, ha-
nem az északi országokban is
olyan sarki hidegeket mértek,
amire eddig példa nem igen
volt. Nap-nap mellett futnak
a rádiójelentések arról,
hogy míg Finnország északi
részében poláris hideg pusztít,
addig a középső részen 42—45
fokos a hideg, míg Helsin-
kiben 35 fokra zuhant alá a hő-
mérő higanyoszlopa. Angliá-
ban mínusz 15—20 fokra hült
le a levegő, a nyugati fronton,
Középeuropa tengerhez közel
eső részén 20—30 fokos hide-
get mértek, Brestben mínusz
10 fok volt a hideg, Rómában
5, a Dalmát tengerpart mentén
12, a Földközi tenger mentén,
a Rivieran 8—10 fok, az olasz
olajfa és gyümölcserdőket, a
narancs és citrom ligeteket be-
jemejti a hó s Amerika egyes
államaiban méreteiben még
nem tapasztalt hideghullám és
hóvihar-sorozat tombolt jobb-
száz emberáldozattal. Hozzá ve-
hetjük még ehhez a balti álla-
mokban uralkodó hideget és
azt a fényt, hogy az Északi ten-
ger mentén levő kikötők be-
fagytak s a dán szigetek között
a méter vastagságú jégpáncél
minden forgalmat megbénított.

A közvélemény igen kívá-
ncsi természetű s nem elégszik
meg a szűkszavú meteorológiai
jelentésekkel, hanem felfeszi
azt a kérdést: vajjon mi okoz-
za ezt a rendkívüli időjárást?
Igen kényelmes dolog lenne
az okot áthárítani valamilyen
kozmosz katasztrófára, ami
valahol pár százezer fényév-
nyire játszódott le a világűr-
ben. A nagyszakállu tudomá-
nyos világ esetleg előrángatja
a múlt századból megmaradt
csőmanzsettáiból a lassu föld-
tengelyhajlítást, deklinációt, in-
klinációt s más ilyen akadémi-
kus humoros dolgokat. Ám az
ujságolvasó közönség minden
mögötti szenzációt szimatol és
így az ujságíróknak kutya köte-
lessége, hogy kutasson valami
egészen elképesztő, váratlan
okot.

**Egy áramlat, amittől
sorsunk függ...**

Az északamerikai, az észak,
közép és déleuropai klíma egy
áramlattól függ. A riporter itt
igen halkán közbeszólt, hogy

sem politikai, sem társadalmi
áramlatról nincs szó. Az ilyen
áramlatok miatt az emberiség
sorsa a legközelebbi két ezer
évig előremenőleg már amugy
is elkészült. A Golf-tenger-
áramlatról van szó, amely a
szabad természet ölen, a föld-
dünk eléggé züllött középpolgá-
ri háztartásában a melegvíz
fűtési rendszer szerepét tölti
be. A Golf áramlat a mexicói-
öbölben ered, megkerüli a flo-
ridai félszigetet, két vastag ág-
ra nyulik szét s az egyik átnyu-
lik az Atlanti Oceánon Európa
partjai felé, míg a másik Észak
Amerika öblejé érkezik. E Golf
áramlatnak köszönheti Anglia
mérsékelt klímáját, világhajal-
mi helyzetét, politikai célkitű-
zéseinek előrelépését, az áfhaolha-
tatlan londoni ködöt, ami miatt
igen sok angol lord gyakran el-
jévesztette a downing-streeti
bejárat a hadügyminiszterium
kapujával.

A Golf áramlat jelenti egész
Európa számára az életet, a ke-

Mi van a Golf-áramlattal?

A mai kor jelszavai a jó
öreg Golf-áramlatot is megmé-
telyezték s úgy látszik szélső-
ségekre hajlamos. A „Proce-
dings of the Royal Geogr. Soc.”
egyik évfolyamában igen érde-
kes cikket írt Carpenter, aki
rámutatott arra, hogy a Mexi-
cói öbölben levő korálszigetek
fejlődése végzetes kihajással
lehet a Golf áramlás sorsára.
A szerző azt állítja, hogy idők
folyamán a környező korálepít-
mények formális gátat képez-
hetnek, ami eltéríti útjából a
Golf áramlatot. Egy szép na-
pon megtörténhetik, hogy a
sok millió tonnányi meleg víz,
amelynek langyos ölelése teszi
lakhatóvá Európa földjét, egé-
szén más irányt vesz majd. Mi
történik akkor? — Az európai
egyensúly teljesen felborul. —
(Politikában, szociológiában,
társadalmi téren mindez már

reskedelmét, az ipart, a mező-
gazdaságot, a fejlődést. Amig
ez a Golf áramlat megvan, ad-
dig minden rendben van. Az
áramlat a Duna középsebessé-
gével áramlik a tengerben. Szé-
lessége 50—80—150 kilométer.
Az áramlatnak Franklin Ben-
jamin 1772-ben adta a Golf-
áramlat nevet. Ennek az áram-
latnak igazi felfedezője tulaj-
donképpen Ponce de Leon volt
aki 1513-ban ennek az áram-
latnak segítségével hajózott át
Florida és Bahama szigetek kö-
zött, míg egy másik hajós és
bátor tengerész, Alminos 1519.
ben, ebben az áramlatban utaz-
va, Vera Cruzból 2 hónapnyi
idő alatt tért vissza Spanyolor-
szágba, ami abban a korban
rekordteljesítmény volt. — A
Golf áramlat tulajdonképpen
az ekvatoriális tengeráramlás-
nak a folytatása, amelynek a
vize rendkívül meleg. Ezt a me-
leget adja le útja közben és
mérsékli az északamerikai és
európai hőmérsékletet.

régen megtörtént. Mert mi em-
berek nagyobb rombolók va-
gyunk, mint a természet őse-
je.) A Golf áramlat irányának
megváltozása folytán Marokkó
például Szenegáliához hasonló
égő katlanná válna, ugyszin-
tén a Pirenei félsziget is, míg
Franciaország, Anglia és Észak
amerika teljesen kihűlné. Az
Északi Sarkról hatalmas jéghe-
gyek szakadnának le, sarki
medvék, rozmárok, fókák lu-
bickolnának Monte Carlo előtt
s Promenade des Anglaise le-
fagyott pálmái beledölnének
a jobbméretes hóba. Szinte egy
időben jelentene London, Ber-
lin, Páris, Marseille, Brest, Bu-
dapest, Róma, Prága csikorgó
sarki hideget. A borzalmas
erejű hófúvások amik az egyen-
súly felborulása folytán kelet-
kező ciklonok és anticiklonok
nyomán keletkeznek, 24 óra

leforgása alatt városokat, tarto-
mányokat temetnének be, veté-
sek pusztulnának el s Bre-
tagne egykor virágzó rónáin az
éhségtől özöttek népvándorlá-
sa hömpölyögne a fagyól ösz-
szegémberedve dél felé. Euró-
pa nemzeti kinjokban felordí-
tanának:

— Vége a világnak!

Mert délen a menekülőket
égő pokol várna. Fojtó, forró,
fűzes levegő, amely Marokkó
környékén lángokat lövelne
alá az égből elperzselve, el-
pusztítva mindent. Amerika
sem kerülhetné el sorsát s ahol
ma felhőkarcolói nyulnak az
ég felé, a parthoz vágódó irjó-
zajos nagyságú jéghegyek nyo-
mása folytán leomlanának a
betonkolosszusok, a Hudson
forrásáig befagyna s Manha-
tan szigete, mint kopár, sivár,
lakatlan pusztaság emelkedne
ki a hómezőből.

Tulajdonképpen egy hajszá-
lon függ minden. A tudomá-
nyos világ sem vitatja a kora-
lok működését és növekedését.
A korálszigetek lerakódása
természetesen igen lassu folya-
mat s a természetes gátakiala-
kulása nem márol holnapra
megy végbe. Évszázadok szük-
ségek ehhez, de így is meg-
történhetik, hogy évről-évre a
gát növekedése folytán csök-
ken a Golf áramlat ereje s me-
legvíz tonnatartalma. Ez az-
után azt vonhatja maga után,
hogy Európa és az érintett vi-
lágrészek temperaturája ennek
megfelelően, fokozatosan mó-
dosul. A Golf áramlatnak mes-
terséges ujon való eltérítése
nem fantasztikum. — Slooper
mérnök 1900-ban tudományos
tervek alapján állította, hogy
a Golf áramlatot el lehet térí-
teni az útjából.

Ezt az örült eszmét szeren-
csére nem valószínű meg sen-
kisé. A Golf áramlattal csin-
ján kell bánni. Ezt tudják azok
a mérnökök is, akik a Panama
csatorna építésénél vettek részt
Óvakodtak attól, hogy a terve-
zett csatorna hosszában a rob-
bantásokat egyszerre, egyidő-
ben végezzék, mert attól tar-
toztak, hogy a szörnyű erejű
detonáció révén a Golf áramlat
irányát befolyásolhatják.

Európa sorsa, civilizációja,
— ami viszont fiktív valami,
lásd bővebben a nyugati front
című izgalmas fejezetet — jó-
vője attól függ, hogy mi törté-
nik a Mexicói öbölben?

Mi történik a Golf áramlat-
tal?

Pozitív bizonyíték ugya-
nincs arra, hogy baj lenne, de
ezen a télen Európai lakói izé-
lítő kapják abból, hogy mi len-
ne ha...

Bár, ahogy mi az embert is-
merjük, amennyire fel tudjuk
becsülni az általa kreált esz-
mék, világszemléletek örületes
romboló erejét, nincs kizárva,
hogy a Mexicói öbölben már
évek óta működik egy titokza-
tos kéz, hogy megsemmisít-
sen mindent, amiről mi eddig
azt hittük, hogy szép, jó és ne-
mes.

Európa megérdemelne ezt a
fagyos, észak-sarki végzetet.

Halmay Árpád.

A NEVRALGINE JURIST NEM DRÁGULT MEG!

Dacára a nyersanyagok tete-
mes drágulásának a NEV-
RALGINE JURIST antineu-
ralgikumot továbbra is a régi
árban árusítják.

Ezzel a jelentős áldozattal
lehetővé akarjuk tenni,
hogy a nagyközönség a
legolcsóbb árért a leg-
jobb fájdalomcsillapító-
szert vásárolhassa.

MONSIEUR DALADIER

avagy az átlag francia diktatúrája

(John Gunther portréja a francia miniszterelnökről)

Eduard Daladier, a francia miniszterelnök, aki hazáját teljhatalommal kormányozza, ahogyan ez a francia történelemben már rég nem fordult elő, egy szerény négyszobás lakásban lakik a Rue Anatole des Forges-en. Ennek az utcának két része van, egy előkelőbb és egy kevésbé előkelőbb. Daladier ez utóbbi részben lakik.

Daladier egy átlagpolgár. Innen kell kiindulni, hogy jellemrajzát megismerjük. Átlagemberek között él, egy üccás kis üzletkezelő, kávéházzal, melyben sörreklámok láthatók mézársszékekkel, hol felvágottakat árulnak, cukrászdával, mely előtt szekér várakozik üres tejesüvegekkel, kenyérrúzzal, hol apró cipők és péksütemények vannak a kirakaton, drogériával, hol olcsóbb gyógyszerek is kaphatók. — Daladier minden szükségletét beszerezheti, anélkül, hogy lakásától néhány méterrel távolabbra kellene mennie.

Irodahelyiségei a hadügyminiszteriumban a Faubourg St. Germain szívében vannak, a régi Franciaország citadellájában a képzett arisztokraták Franciaországában, a masszív szociális hagyományok, a biztos izlés és a régi kultúra hazájában.

Ezekben a jellemzésekben találhatók meg azok az elvek, amelyeket Daladier képvisel. Ő a tipikus francia nyárspolgár, egy magával megelégedett individualista, aki a fémegkonfliktusok idejében kényszerülve a háború és a politika arénájára lépett.

A jó és gazdag francia föld világának képviselője

Azt kérdezték egyszer Daladier legfelsőbb munkatársaitól, hogy Franciaország miniszterelnöke az ország mely részét és mely tömegét képviseli leginkább. A válasz az volt, hogy Daladier paraszt származású ember és elsősorban a jó és gazdag francia föld világának képviselője. Minő igazi paraszt Daladier elsősorban a magántulajdon híve és állandóan egy kis gazdaságról álmodozik. — Mint igazi paraszt, tudja mi a kemény munka és milyen fontosága a föld megművelése. Megakarja tartani azt, amije van. Minő paraszt individualista és demokráta. Az igazat vallja, de embertársai igazát nem tagadja meg. Mint minden paraszt, Daladier is kissé zárkózott és bizalmatlan. Amint a

franciák mondják szorosra gombolja a gallérját.

Daladier már mint gyermek is keményen dolgozott és ma is keményen kell dolgoznia. Korán hivatásba megy, otthon ebédel és kora délután ismét hivatalban van este kilencig. Nem mindig kellemes vele együtt dolgozni, főleg mikor nagyon fáradt. Alig jár társaságba, elszigeteli magát úgy otthon, mint a hivatalban. A diplomata részére ritkán találhatók, kivételesen képez az amerikai nagykövet William C. Bullitt, akivel bármikor szívesen elbeszélget.

Daladier a pénzt nem szereti. Fizetéséből él és eddig még soha semmiféle pénzügyi vagy más botránvokban nem szerepelt. Lovagolni és uszni szeret. Egyidőben, 1933-ban, miniszterelnökségének kezdetén, hivatalának elhagyása után kérekképpára ül és nem egyszer órákig jurázott így. Az intellektualis főfoglalkozása az olvasás. Különösen kedveli a katonai és történelmi munkákat, a melyek a középkorra és a renaissance-ra vonatkoznak.

Daladier felesége, Lafond kissasszony, egy tanítónak a leánya, "Marraine"-ja volt neki a világháborúban, amikor Daladier a fronton teljesített szolgálatot. Marrainének nevezik Franciaországban azokat a nőket, akik a háborúban levő katonákkal leveleztek, hogy ilyformán azoknak a frontszolgálatot kellemesse tegyék és megkönnyítsék. Közvetlenül a leszerelés után Daladier meglátogatta a leányt, akinek a levelei igen kellemesen hatottak rá, de akit személyesen sohasem ismert. Megszerette és feleségül vette. Feleségének nyolc évvel ezelőtti halála borzalmas csapás volt Daladier számára. Azóta mindig magános ember maradt.

Mit jelent Daladier diktatúrája

1864-ben Carpentrasban született. Apja pék volt, nagyapja is. Anyja a szomszéd péknek a leánya volt és bátyja, aki gyakran látogatja meg, folytatja apjak mesterségét. Mint fiatal ember tanítónak készült, később Grenobléba, majd a párisi egyetemen folytatta tanulmányait. Ekkor jött 1914. Bevonult, mint őrmester és mint kapitány szerezte meg. Megkapta a becsületrendet és még három más kitüntetést.

Politikai életét akkor kezdte élni, amikor a radikális szociálisták pártjának központ

ja mellett Grenobléban tanult volt, később pedig Carpentras polgármestere. A háború után még inkább foglalkozott politikával és 35 éves korában képviselővé választották. Jó igazvono volt, nem ragyogó, nem felunó és veszélytelen. Jó munkás, akire mindig számítani lehetett. Beszédait nem annyira a parlamenthez, mint az egész országhoz intézte és ezért népszerűsége sokkal nagyobb az országban, mint a parlamentben. Messze áll a diktatúrától, annak dacára, hogy 1938-ban messzemenő hatalmat kapott. Sohasem próbálkozott totális gépezetet felépíteni. Jelenlegi hatalma tőlen Clemenceaunak a világháborúban adott jogaival merített össze, de nem Stalinéval, Hitlerével, vagy Mussolinival.

Mint fiatal ember nagyon sokat utazott, amiben különbözik az átlag franciától. Beutazta a Szovjetet, Angliát és Németországot és mindig nyitott szemekkel nézett mindenre. Jelenlegi hatalmát alapján építette ki a francia hadsereget, mint hadügyminiszter. Úgy mondják, hogy Maginot őta ő volt a legjobb hadügyminiszter. Maginot építette a véderóvárat, Daladier a tankokat és legyereket, amelyek a védelem vonalán mögött állnak. Franciaország hadseregét ma a legjobban felszerelt hadseregnek mondják, az Daladier érdeme. Politikai életében a legnagyobb eseménye 1934-ben volt, amikor kormányával együtt a véres események lezárására készült. Ennek oka a közismert 300 ezer botrány volt, az elmúlt idők legnagyobb botránya. Ismeretes, hogy amikor a félrevezetett tömeg a képviselőházat akarta megtámadni, katonákra kellett igénybevenni, akik a tömegbe lóttek és 17 ember meghalt. Daladier igazolta magát, így kellett eljárnia, hogy meggyőzze a fasiszta urak bevonulását Franciaországba. Visszalépésekor sok gunyban volt része, békának nevezték, akiket pamutból vannak a szarvai így módon akarván gyengésséget jelezni. De már 1935-ben ismét ura monvén, amikor Leon Blum hadügyminiszterének fogadja kormányába. Mint ismeretes, Blum mindjárt uralkodni kezdett megakarták törni a francia pénzügyi oligarchát és nacionalizálni a repülőgépgyártást, reorganizálni a vasutat, bevezette a 40 órás heti munkát és fizetési szabadságot adott a munkásoknak. Ily módon sikerült Blumnak, az akkoriban veszélyes más irányzatokat letörni. Gazdasági ügyekben azonban a Blum-kormány kevés eredményt ért el, a termelés visszaesett és egyidőben az egész ipar vesztélyben volt. Ez kételkedően rotsz helyzetet teremtett, mert Franciaország külföldön akkor igen kevés baráttal dicsekedhetett, amíg Franciaország repülőgépeket és municiókat gyártott, a kormányzatnak, hogy a hatalmas biztonság, a halálal

nak egyre nagyobb engedményeket kellett adnia. De még így sem tudták megakadályozni a sztrájkokat, úgy hogy az utolsó hat hét alatt, amíg Blum kormányon volt, egyetlen repülőgépet sem gyártottak.

Daladier és München

1938. áprilisában, Hitlernek Ausztriába való bevonulása után, a Blum kormány helyzete tarthatatlanná vált és Blum megbukott és ekkor Daladiert nevezték ki miniszterelnöknek. Első dolga volt a 40 órás heti munkaidőt eltörölni és leszerelni a kommunisztákat. Erőszakosan lepett fel a sztrájkokkal szemben és a sztrájkokat letörte. 1938 novemberében egy készülő általános sztrájkot megakadályozott. Minden tekintetben az volt a célja, hogy az országot megvédje, ezért nemzeti együtérzést és szolidaritást kért. Hangsúlyozta, hogy ha Franciaország tovább akar élni, erősnek kell lennie és ha erős akar lenni, egynek kell lennie. Az egyesülésben látta Daladier Franciaország léteit és érdekeit megvédve és az egysegítés, a kommunisztáktól menekítve, sikerült is neki.

Politikai életének második krízise 1938 szeptemberében, München volt. Münchenbe utazott, ott találta Hitler és Mussolini és odaadta Csehszlovákiát. Az angoloknak könnyebb volt a Csehszlovákiával való helyzetük, mert nem álltak jól Csehszlovákián, de Daladier még 1938 június 12-én kijelentette unnepelesen, hogy a Csehszlovákiának adott szavatosság szent és azt vissza nem vonja.

Daladier tettét három tény enyhíti. Először Franciaország akkor még nem volt felkészülve a háborúra, a leg-haderő teljesen szervezetlen volt. Másodszor a francia nép hallani sem akart háborúról. Harmadszor Franciaország semmit se akart tenni anélkül, hogy biztosan ne számítsa Anglia segítségére.

Daladier a müncheni konferencia után letörtén érkezett haza, amikor a revölütérre érkezett és nagy tömeget látott, azt hitte, hogy a tömeg őt és kíséreit meg fogja támadni és legnagyobb meglepetéssel fogadta, hogy a tömeg éjjelezni jött.

Nehéz Daladier hatalmának forrását kikutatni. Nem zseni. Nem demagóg, hiányzik belőle a mágneses erő és a politikai sex appeal. Nem után ér nem született vezér, de az átlag francia nyelvet beszéli. Itt van a titok. Mint minden átlag francia, tartózkodó, individualista, tele emberi okossággal, racionális. Meg vannak benne azok a tulajdonságok, a melyek szükségesek, hogy népének típusát képviselje.

Azt kérdezték egyszer legjobb barátjától, hogy Daladier mire gondol a legtöbbet. A válasz ez volt: „Három dologra: Franciaországra, a kisemberre és saját magára”.

IPAROS UISAG

Uj utakon az építőipar

A Szamos tartományi építőiparosok központi igazgatótanácsa nagy érdeklődéssel tartotta meg az igazgatósági ülését.

Beszámolt mindazokról, amiket az elmúlt egy esztendő alatt kifejtett.

Pintér István központi elnök üdvözölte a megjelenteket. Elismeréssel emlékszik meg az igazgató tanács, valamint a titkári hivatal tevékenységéről és örömmel állapítja meg, hogy minden egyes tag azon fáradozik, hogy egymást támogassák és egymásnak segítségére legyenek minden iparos megmozdulásban.

Boldizsár Imre titkár felolvassa a jelentését. Amidőn a céhek egyévi munkásságáról kell, hogy beszámolják, a következő célt tűztük ki szemünk előtt irányadónak. Dolgozni a

közért, az egyetemes iparos-ságért és segítségére lenni a gyengéknek és új erőt önteni az elcsüggedtekbe. Akik pedig nem értik meg az időnek e nehéz szavát, azokkal szemben pedig legmesszebbmenő jóindulatot kell, hogy tanúsítsunk, kizárva minden ellenségeskedést és az ellenségnek is baráti jobbot nyújtunk.

Céhünk központi irodája az elmúlt év folyamán 160 darab ügyiratot intézett el, melyek a különböző minisztériumoktól, valamint a hatóságoktól érkeztek részünkre. Azon kívül pedig számtalan szóbeli és írásbeli segítséget nyújtottunk a tagjaink részére. A szervezések a következő helyen vannak megindítva: ugymint Szatmár és Belényes önálló szekció alakjában működik, amelyek a központtól a szükséges nyom

tatványokat és könyveket meg is kapták. Szervezés alatt van Cluj, Szilágysomlyó, Dej, Carai-Mare, Salonta, Baia Mare, Tinca, Săcueni, Valea lui Mihai, Marghita. Minden remény meg van arra, hogy a felsorolt mezővárosokban önálló szekció fog alakulni és így egységesebb lesz az építőipari központ tevékenysége.

A titkári jelentés még beszámolt az információs iroda valamint az ügyészek tevékenységéről is, ahol számtalan esetben képviseltük tagjainkat, ugymint: az adóhivatalnál a városi taxakivetésnél és a bíróságnál.

Pintér István a következő szavakkal zárja be az ülést: Kérjük Isten áldását munkánkra, hogy a tisztas ipart megteremthessük és ha ez meglesz, akkor lesz név, dicsőség és munka.

ha a cipész iparos munkát tud vállalni és ma már nemcsak a kontárok által okozott helyzet, hanem a bőrárak hihetetlen magas ára is mind hozzájárul, hogy a cipész iparos képtelen ennyi akadályllyal megküzdeni és munkát vállalni. S éppen ezen súlyos helyzet felismerése kell, hogy minden bőrfeldolgozó iparost egy táborba hozzon össze.

CEH-HIREK

FELHIVÁS. Felhívjuk az építőipari céh szobafestő, mázoló, címfestő, kályhas, cserepező alosztályok tagjait, hogy f. hó 20-án d. u. 6 órakor a Str. Alexandri 13 alatti céh központi tanácstermében tartandó fontos szakmai ügyben, föltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

I.

Légvédelmi felhívás. Felhívjuk mindazokat, akik a légvédelmi kurzusokat a vas és fémipari, valamint az építőipari céh rendezésében a Munkakamaránál hallgatják, hogy ellenőrző könyvecskéik átvétele végett irodánkban str. Alexandri 13 alatti f. hó 17-ig jelenjenek meg, mert a f. hó 20-i előadásra csak a könyvecskéikkel igazoljuk megjelenésüket.

FELHIVÁS. Felhívjuk az építőipari céh kebelébe tartozó mérnököket, építészeket, és közműves mestereket, hogy f. hó 20-án kedden d. u. 6 órakor a str. Alexandri 13. sz. alatti helyiségben tartandó gyűlésen ökvetlen megjelenni sziveskedjenek. Tárgysorozatra kerül a város által elkészített új építkezési alapszabály ismertetése. Elnökség.

Légvédelmi felhívás. Értesítjük mindazokat, akik a légvédelmi kurzusokat a Munkakamaránál a vas és fémipari és építőipari céh rendezésében hallgatják, hogy a f. hó 20-ra meghirdetett előadást f. hó 21-én este 7 órakor tartjuk meg a Munkakamara nagy termében. Az eddig át nem vett karnetteket hétfőn este 6 és 7 óra között adjuk ki.

Lakatosok, gépészek, mechanikusok figyelmébe. A vas és fémipari bresla lakatos alcsoportja gyűlést tart f. hó 21-én este fél 7 órakor a céh Alexandri 13. sz. alatti helyiségében. Tárgysorozat: Iparok és mesterségek kiadása. A szakmák összevonása a gyakorlat szerinti javaslat kidolgozása a minisztériumnak. Felkérjük a tagokat, hogy ezen fontos gyűlésen ökvetlen jelenjenek meg.

A vas- és fémipari céh szamos-tartományi céh központjának közgyűlése cíle

Az a nagy érdeklődés, amely a Február 15-én tartandó vas és fémipari céh közgyűlése iránt megnyilvánul, beszámolója kell legyen a céh által eddig végzett munkákról és elért eredményekről. A központ vezetősége, mely el kell ismerjünk, a legnagyobb odaadással végezte ugy a szervezés, mint az ügyvezetés nehéz munkáját meg kell kapja tagjai részéről a legmesszebbmenő elismerést. Ez az elismerés lesz a bizalom megnyilvánulása és biztatás a jövőre is. Minden céhtag el kell ismerje a vezetőség áldozatkész munkáját kik munkaidejük után pihenés helyett kartórsaik érdekében dolgoznak. Meg kell szűnjön a tájékoztatatlanságból és az ügyvezetés nem ismeréséből fakadó felelőtlen kritika.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a céh számtalan iparosnak mesterkönyvét, vagy örevetjét beszerezte, külön légvédelmi kurzust létesített az esti órákban, hogy nappali munkáját, az iparos ne legyen kénytelen megszakítani és mert számtalan, az iparosnak nagy megterhelést jelentő ügyeiket elintézte, mind ezért csak elismeréssel adózhat.

Mint szerény céhtag, véleményem szerint azonban a céh tagok érdekeinek védelmében tovább kell menni. Első sorban meg kell oldani az anyag beszerzés mai nehézségeit kollektív alapon, szövetkezetbe való tömörülés által.

Teljes erővel szorgalmazni kell

képviselje tagjait az adóki-vető bizottságok előtt. Gondoskodnia kell az iparosság nyári üdülésének olcsóvá tételéről. Meg kell szerezze a koncentrált iparosok érdekében a tisztviselő és a munkáscsztállyal párhuzamos előnyöket. A kisiparosság nem hasonlítható össze a gyári iparral és amikor a Munkaügyi minisztérium ugy a tisztviselő, mint a munkás osztályról a koncentrállással kapcsolatosan bizonyos mértékben gondoskodik, ezen gondoskodásra a kisiparosság nem kevésbé méltó.

Meg kell szerezni a kisipa-

rosság részére a CFR szállítási kedvezményt és e helyen fel nem sorolható a kisipar fellendítése érdekében szükséges előnyöket.

Teljes bizalommal viseltünk a céh vezetőségével szemben és kérjük, az igazgató tanács tagjait, hogy továbbra is lankadatlan buzgalommal képviseljék érdekeinket.

A f. hó 25-én tartandó közgyűlésre jöjjön el minden céhtag és juttassa kifejezésre az iparosság sérelmeit és kívánságait. Először kérnünk kell, hogy aztán követelhesünk.

Gyulai S.

Bőrfeldolgozó céh hirei

F. hó 21-én este 8 órakor a céh helyiségében Cuza Voda 8 rendkívül fontos napirendi ponttal a cipész iparosok taggyűlést tartanak.

A céh tagjai részére a titkári hivatal minden ügyben rendelkezésükre áll. A hivatalos órák alatt vasárnap d. e. 11-1-ig szerda este 8-9-ig.

F. hó 21-én este 8-kor a bőrfeldolgozó céh igazgatósági ülést tart.

Felhívjuk a bőrfeldolgozó céh tagjait, hogy a vas és fémgyűjtést hazafias céljuknak tekinték.

Cipész iparosok figyelmébe. A szervezetségnek soha olyan

nagy jelentősége nem volt, mint éppen a céhtörvénnyel kapcsolatosan megalakult, szakmai céhekben, mely szervezet lehetőséget nyújt a szakma iparosainak, hogy gazdasági és kulturális igényeit a szervezet keretein belül a legnagyobb mértékben megvédhessék. Minden szakmának megvannak a maga különleges sérelmei és mindezek dacára talán egy szakma iparosai sem érzik annyira a szervezetlenség hátrányait, mint éppen a bőrfeldolgozó szakma. E szakmában a múltban az iparosok végig dolgozták az egész évet, ma már csak szezon iparra deklarálódott, sőt a mai gazdasági leromlás következtében, már nemcsak szezon szakma lett, hanem mind ritkább eset

SZÍNHÁZ

**Szombaton és vasárnap
játszik Váradon a Thalia
prózaí együttese**

Szombaton és vasárnap változatos műsorral, teljes prózaí együttessel öt előadás keretében járja kétnapos vendégjátékát a Thalia együttese. Műsorán a szezon legnagyobb sikerű ujdonságai szerepelnek. A színház igazgatósága tekintettel a kétnapos rövid vendégjátéokra olyan változatos műsort állított össze, hogy a közönség minden réjege megtalálja az őt megillető szórakozását.

FELESEG. Szombaton és vasárnap délután 6 órakor van műsor, teljesen a bemutató előadás szerint, rendes helyárral.

GYÜMÖLCS A FÁN. Zilahy Lajos óriási sikerű színműve, amely szombaton délután 3 órakor van műsor, ennek a nagyszerű ujdonságnak első olcsó helyáru előadása lesz, — szintén teljesen a bemutató előadás szerint és annak szereplőivel.

GRÓFKISASSZONY. Vasárnap délután 3 órakor először olcsó helyáru előadásban kerül színre Harsányi Zolt színműve, teljesen a bemutató előadás szereplőivel.

A Thalia színház prózaí együttesének vendégjátéka

A KÉT NAP MŰSORA:

Szombat, febr. 24-én, d. u. 3 óra: **GYÜMÖLCS A FÁN.** — (Első olcsó helyáru előadása.)

Szombat d. u. 6 óra: **FELESEG.** (Rendes helyárral.)

Szombat este: Román előadás.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné **FRANCIA SZOBALÁNY** (Olcsó helyárral.)

Vasárnap d. u. 3 órakor: **GRÓFKISASSZONY.** — (Első olcsó helyáru előadása.)

Vasárnap d. u. 6 órakor: **FELESEG.** (Rendes helyárral.)

Vasárnap este 9: Román előadás.

Jegyek a fenti előadásokra elővételben szerdától kezdődően már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál 11—1-ig, 4—8-ig.

OCSKA

REZET

**ólmot és
cinket
magas árban**

vásárol a

FERUM S. A.

Piața M. Viteazui 4-a. Tel. 29-73.

— Értesítjük a bőripari munkásokat, hogy folyó hó 19-én hétfőn este fél 7 órai kezdettel a Wilson utcai Munkásotthonban fontos napirenddel gyűlést tartunk. Vezetőség.

Az „Exeter” cirkáló tisztjei

beszámolnak a Rio de Platta-i tengeri csatáról

**Hogy fefték tönkre a német flotta
büszkeségét, a Graf von Spee**

(London.) Az Exeter cirkáló Londonba érkezett tisztjei részletesen beszámoltak az újságoknak a Rio de Platta-i ütközet lefolyásáról.

Graham Roberts parancsnok akinek testében még mindig 15 ágyugolyó szálank van, a következőket mondotta: „a lefolyt tengeri ütközetben a tengerészeink magatartása ragadott meg leginkább. A sebesültek magatartása valósággal felemelő volt. Igaz, hogy sokat vártam tőlük, azonban a viselkedésük fölülmúlt minden várakozást”.

A személyzet egy másik tagja elmondta, hogy a Graf Spee német hajó ötödik lövedéke, hogy ölt és sebesített meg egy csomó embert az Exeter fedélzetén. A hajó hidján állottam, amikor a német löveg eltalálta hajónkat. Meittem két 16—17 éves tengerész elhalt. A lövedék szálankjai

mindkettőt megölték. Egy toronyot szelvézték, nyolc tüzér pedig, akik a toronyban tartózkodtak, — azonnal meghalt. Bowen Manifold helyettes parancsnok, aki a cirkáló mágnes tüzénél dolgozott, megölte egy golyó.

Ugyanez a sors érte egy másik toronyban dolgozó nyolc tengerészt is. Minder 15 perccel a harc megkezdése után ment végbe. Az „Ajax”, az Achilles és Exeter együtt cirkáltak, amikor észrevették az Admirai graf Spee német hajót. Az összes hajókon kiadták a rendeletet, hogy támadjuk meg a német páncéloszt. Az első lövegünk túlhaladt a Graf Speen. A második azonban telibe talált. A német hajó lövedékei kezdetben elég lenn szálltak, később azonban, a kontroll torony megsemmisítése után a lövedékek igen pontatlanok voltak.

Svédország magatartása foglalkoztatja a nyugati sajtót

**A polgári segítség minden lehetőségét
megpróbálja Anglia és Franciaország**

(London. Reuter.) A svéd kormány válasza, amellyel megtagadta a finnektől a nyílt katonai segítséget, általános meglepetést keltett Angliában. Olyan hírek terjedtek el, hogy Finnország a nyugati államoktól fog közvetlen segítséget kérni.

A lapok szerint a svéd kormány elhatározása nem változtatott a helyzeten, mert az élelmiszer küldemények és a nem hivatalos polgári segédcsapatok éppen úgy megfoghatnak érkezni Finnországba, mint eddig.

A Daily Telegraph szerint Anglia és Franciaország kész megsegíteni Finnországot, csak azt nem lehet tudni, hogy ezeket a csapatokat Svédország átengedi-e a területén.

Segítség nélkül — írja a lap. — Finnország békét lesz kénytelen tenni, bárhol is, Finnország függetlenségének árán is.

Kopenhága. (Reuter.) A Socialdemokraten, amelyik elsőnek közölte a svéd kormány elutasító válaszában hírét, azt írja, hogy szombat este Helsin-

kben Finnország és a nyugati hatalmak

egyezményt írnak alá, melynek értelmében a nyugati államok, katonai segítséget nyújtanak Finnországnak.

**Tovább tart az orosz
előnyomulás a finn
harctéren**

Helsinki-ből jelentik: A karéltai fővezér osz harcveronalán változatlan hevesseggel folyo-

**Nagyjelentőségű győzel-
met arattak a kínaiak
Kuangsi tartományban**

(Csunking. Rador.) A kínaiak Kuangsi tartományban nagy győzelmet arattak. A kuangsi tartományban aratott kínai győzelem épp olyan nagyjelentőségű, mint a tatarciangi és a cianshai — mondják kínai körökben. Hangsúlyozzák továbbá, hogy nem csak a japán offenzívát vetették vissza, hanem számos és jelentős japán pozíció forog veszélyben. A kínaiak már legfeljebb néhány száz katonát

vesztettek a szovjet csapatok. A sumai harcveronalán az oroszoknak sikerült a finn első védelmi vonalaiba bejutni és ott helyzetüket megerősíteni. Ezeket az állásokat most a finn tüzérség tartja állandó pergőtűz alatt. Általában a szovjet csapatok új támadásokat indítottak a harcban minden pontján, de mindenhol kemény ellentámadásra is találhatnak és a finnek siesen harcolnak.

A finn léghaderő sikeresen bombázta a Leningradot Karéltai földszorosnál összekötő vasúti vonalat s ennek mellett fekvő állomásokat.

A finn szakértők szerint oroszok az eddigi harcokban harci kocsijaik létszámának százalékát elvesztették.

Leningrádi jelentés szerint a harc az egész vonalon változatlanul tart. A szovjet csapatok pénteken 22 megerősített állást és két tüzérségi erőt foglaltak el.

**Még két helyen áll-
törték a finn front
az oroszok**

Helsinki. (Havas.) A karéltai földszorosban a helyzet komoly. Az orosz csapatok megvetették lábukat a Manheim erődtorny első vonalában Molajervi környéken, még két helyen áttörték a frontot Pajpalenél kemény harcok után.

**Zipzár és varrogó
javítása garanciá
mellett JAKAB mű-
szerésznel Avrad
lancu No. 5.**

— A vasárnapi református istentiszteletek sorrendje. Olasziban: délelőtt 10 órakor püldikál Csernák Béla, ágendáz Juhos László. Este 6 órakor templomi ünnepség. Vasárnap délelőtt Urvacsora csztás Ujroson: délelőtt 10 órakor prédikál Balajthy Jenő, ágendáz Papp László, este 6 órakor Orth Ernő, az Össi-telepen: délelőtt 10 órakor Orth Ernő délután 3 órakor Orth György szolgál, Velencén: az imaházban délelőtt 10 órakor és Csiklagvárosban délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji telepen 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Sarkadi Zoltán szolgál, a Réten: délelőtt 1 órakor dr. Szabó Lajos ágendázik és délután 4 órakor Magyar Sándor szolgál.

SPORT

A Hungária és Ujpest Temesváron és Aradon

A hivatalos személyiségek megállapították, hogy az idén tavasszal a fővárosban nem lesznek egyesületek közötti nemzetközi mérkőzések. A hivatalos nemzetközi műsorokra tudósított, hogy egyesületek nemzetközi mérkőzéseire nem jut idő. Bucuresti jelentések szerint a nemzetközi mérkőzésekre ez évben vidéken kerül sor. Azokon a napokon, amikor a nemzeti válogatott Bucurestiben, vagy kül-

földön mérkőzést játszik, a válogatottba játékos nem adó csapatok vendégül láthatnak külföldi egyesületeket. Juga Livius már meg is hívta Romániába a Hungariát és az Ujpestet. A Hungária a hírek szerint Temesváron és Aradon fog játszani. Az Ujpest mérkőzéseinek színhelye még nem ismeretes. Mindent el kellene követni, hogy a magyar csapatok vendégjátékára Nagyváradon is sor kerüljön.

Marosvásárhely és Nagyvárad legjobb ökölvívói csapnak össze a mai MTE-Macabi mérkőzés keretében

A Macabi Sas-Passageban levő otthonában kerül lebonyolításra az MTE-Macabi boxmeccs, amely városközi mérkőzésnek is számít. A nagy elővétel sikere ismét zsúfolt házat ígér és egyben igazolja is, hogy az ökölvívás városunk közönségének kedvenc sportprogramja. A meccsen egyébként a következők kerülnek össze: Lukács-Tóth (légsúly), Orbán-György (bán-

tamsúly), Boeriu-Deutsch II. (nehézsúly), Kádár-Demen-di (könnyűsúly), Szász-Fogel (veltersúly), Burian-Gáli (kisnehézsúly). Az első helyen a fenti felsorolásnál a vendég boxolók szerepelnek. A fenti mérkőzéseket megelőzően makedóniai bemutató: Klein-Perl gyermekboxolók, továbbá Szerző-Fülöp (bantaomsúly). A mérkőzés pontosan öt órakor kezdődik.

Ellopták az ipari liceum tolvaj szolgáját

Az ősz folyamán jelentették a rendőrségnek, hogy az ipari liceum internátusában lopást követtek. Bozga Gábor, az internátus szolgálója, ellopta a másik szolgáló, Purde Miklós ruháit és megszökött. A tolvaj szolgának akkor nyoma vesztett. A rendőrség azonban

állandóan figyelemmel kísérte az ügyet és a bűnügyi osztály detektívjei tegnap lefogták a tolvaj internátusi szolgát. Bozgát felismerték és bekísérték a rendőrségre. A szolgáló azonnal beismerte a lopást. A jegyző könyv felvétele után átkísérték az ügyészségre.

Fejbeverték, mert átment az idegen földön

Különös gyilkossági kísérlet Kisbányán

A Breban fivéreknek — Breban Jánosnak és Demeternek — Kisbánya határában van földjük. Amikor a két testvér kin dolgozott a földön, észrevették, hogy Trif Gülgör odaváló gazda átmege a földjükön. Brebanék rászóltak Trifre és szóváltás keletkezett közöttük. Délután Brebanék Trif háza előtt mentek haza. Trif ismét előkerült, összeszólalkoztak, a veszekedés hevében Brebanék elővették a náluk levő fejszéket és többször fejbeverték Trifet, aki összeesett és csak az előfutó fia mentette meg az agyonveréstől. A súlyosan sérült embert beszállították a kórházba, a kolozsvári klinikán is kezelték, míg sikerült megmenteni az életnek.

A Breban fivérek ellen szándékos emberölési kísérlet címen indult meg az eljárás. A szatmári törvényszék ezért egy évi fogházbüntetésre ítélte Brebanékat. Az ítélet ellen úgy a Breban fivérek, mint az ügyészség fellebbezett. A tábla Brebanék fellebbezésének adott részben helyet és a két testvér büntetését 6-6 hónapi fogházra szállította le.

Magyarság korán reggel minden trafikban kapható

MEGTÖRTÉNT

ELESETT Höckert. A karélliai frontról érkezett jelentés szerint Höckert, a finnek egyik legkiválóbb atlétája, többszörös világrekorder és berlini olimpiai bajnok, az ott folyó harcokban elesett. Höckert, aki 1932-ben tűnt fel, 1936-ban érte formája tetőpontját. Ekkor új rekorddal nyerte meg a berlini olimpia 5000 m-es versenyét, s az azutáni versenyeken előbb 2 mérföldön, majd 3000 m-en állított fel új világrekordot.

BUDAPEST-LIPCSE 9:7. A magyar ökölvívó válogatott borzslói súlyos veresége után Lipcsében a városi válogatottal ütközött meg. A magyarok nehéz küzdelem után 9:7 arányu győzelmet arattak. A magyar csapat hazautazása előtt Bécsben is városközi mérkőzésre áll ki.

ELHALASZTOTTA a magyar bajnokság vasárnap fordulóját. A magyar nemzeti bajnokság első tavaszi fordulójának vasárnap kellett volna lefolytania, a rendkívüli időjárás miatt azonban a mérkőzéseket nem lehet megtartani. A szövetség erre való tekintettel egy héttel kitolta a bajnokság nyitását.

Rádió műsor

Vasárnap

BUCURESTI. 9.55 Istentisztelet. 11.15 Katonazenekar. 13.15 Hírek. Sport. 13.28 Operettnyilvánok. 14 Rádióújság. 14.20 Román dalok. 14.50 Hírek. 15 Mezőgazdasági tanácsok. 16.45 Premilitár hírek. 17.15 A Munka és Jókép órája. 18.15 Időjárás. 18.17 Zenekari hangverseny. 19 Heti híradó. 19.15 Táncczene. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20.15 Olteniai dalok. 20.45 Hírek. 21 Színelőadás. 22 Sport hírek. 23.15 Hanglemezek.

BUDAPEST I. 9 Ébresztő, hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Görögkatolikus istentisztelet. 11 Református istentisztelet. 12 Egyházi ének és szentbeszéd. 1.20 Időjelzés. 1.30 Operaházi zenekar. 2.45 Hírek. 3 Hanglemezek. 4 Előadás. 4.45 Honvéd zenekar. 5.30 Előadás. 6 Hírek. 6.15 Magyar-est. 7.15 Előadás. 8.15 Hírek, sporteredmények. 8.30 Operettelőadás. 9.20 Felolvasás. 9.50 Hangjáték. 10.10 Előadás. 10.20 Cigányzene. — 10.40 Hírek. 11.10 Táncczenekar. 12 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Egy alig használt 510 tojást befogadó képességű „Cremat” rendszerű és egy teljesen új 50-es „Kühne” csibeköltetőgép eladó. Oradea, Str. Franceza 12.

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Telegre keresünk Magyar-ság és Friss Újság árusításához megbízható újságárust bevezetett helyekre, jó jövedelemmel. Jelentkezi a kiadóhivatalban, vagy Bodis Lajos megbízottunknál Telegraden.

Mindenes tőzönöt megbízható keresek vidékre március 1-re. Dr. Friedné Bratianu 40. 525

Bejáró-takarítónő jó bizonyítványokkal felvesz Mero Str. Cogălniceanu 11. 523

Kiutófiut felvesz a Statu Negustoresc Rămanoczy u. 12. 524

Ragasztók és tűzőnő felvetik Venus Str. Porumbeni 5. 522

Könyvkötő, vagy önháló könyvkötő leány a kalmi munkához azonnal felvétetik. Jelentkezni Pásztor nyomda üzemenél. 490

Diótörő munkáslányok felvétetnek. Ugyanott házhhoz is kiadunk törni. Str. Aurel Vileicu 2. 520

Jó gyakorlott diótörő munkáslányok felvétetnek. Ugyanott kaució ellenében házhhoz is adunk. Mezey diótörőde, Poetul Goga 2. Udverban. 513

Diótörő munkáslányok állandó munkára azonnal jelentkezzenek. Fehér diótörőde. Avram Iancu Nr. 5. 463

Perfekt mindenek szakácsnő jó bizonyítvánnyal kerestetik, állandó jó helyre, március elsejére. Cim a kiadóban. 485

Keresünk Nagyváradhoz közeli szomszédos községek részére (Bihar, Szt. János, Fugyivásárhely, Fugyi és Bors) megbízható újságárusokat, jó keresettel. Jelentkezni a kiadóban. Piata Mihai Viteazul 4.

VÉTEL-ELADÁS

Kisebb alakra női fekete téli kabát és ruhák eladók. Calea Victoria 44. 542

Szénapréselőt, lehetőleg géppel hajtható bérbe, vagy megvételre **keresett**. Cim Asigurarea Româneasca Oradea, Piața Unirii 5.

Ingyen nyilvántartom eladó electromotoriat, villanszerelesek, javítások méltányos áron „Edison” Dávid. Vábuța 7-a.

Egy szappanos sátor a piacon, joggal eladó. Cim a kiadóban. 498

Stanol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Edénél, Piața Mihai Viteazul 4.

NYOMATOTT PASZTOR EDÉ CÉGNEL ORADEA